

$$Z = f(Q, I, M, a) \quad (7)$$

В ЛС менеджмент виробляє керуючі впливи (R), що спрямовані на здійснення енергопостачання споживачів та завершуються отриманням грошових коштів за сплату спожитої енергії. Головна задача складається у доведенні керуючих впливів до реальних учасників керованих процесів виробітку електроенергії та електрозабезпечення споживачів.

Інформація, що надходить, перетворена та змодельована менеджментом за допомогою відповідних алгоритмів, необхідна для виробітку й прийняття ефективного оптимального рішення. Оптимальним рішенням є екстремум (extr.) - максимум або мінімум показників ефективності - E (рис. 1).

Таким чином, в ЛС у якості цільової функції виступає вектор E - показники ефективності, умовами або обмеженнями становляться вектор L та «вихід» всієї системи. Тоді модель оптимізації має наступний вид:

цільова функція - $E = extr$, за умов: 1) $V = V_0$, 2) $\theta < L < L_0$, де V_0 - потрібний «вихід» системи, яким є надійне й високоякісне забезпечення споживача електроенергією [6].

Широке застосування логістичних методів управління в електроенергетиці може принести позитивні результати тільки за умови комплексного підходу, тобто при регулюванні логістичних процесів на макро- (державному) та мікро-(постачальник – споживач) рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Логистика : учеб. пособие [под ред. Б. А. Аникина]. – М. : ИНФРА-М, 2002.
2. Сидоров И. И. Логистическая концепция управления предприятием / И. И. Сидоров. – СПб. : ДНТП общества «Знание», ИВЭСЭП, 2001.
3. Уваров С. А. Метод анализа в логистическом менеджменте / С. А. Уваров // Логистика: современные тенденции развития: III Международная научно-практическая конференция (22, 23 апреля 2003) : тезисы докладов. – СПб. : СПб ГИЭУ, 2004.
4. Афонченкова Т. Н., Масенко Б. П. Совершенствование логистической деятельности в системе электроснабжения : материалы X Международной научно-практической конференции «Человек, культура, техника в новом тысячелетии». – Харків: Национальный аэрокосмический ун-т им. Н.Е. Жуковского, 2009.
5. Новиков Д. Т., Гарнов А. П. Логистические системы: их значение и эффективность / Д. Т. Новиков, А. П. Гарнов // Логистика и бизнес. – М. : Брандес, 1997.
6. Афонченкова Т. М., Благодатный В. I., Масенко Б. П. Логистический менеджмент как управляющая система на предприятиях электроэнергетики // МУБПП. – Бизнес-Навігатор. – 2010. – № 21. – С. 137–142

В.А. Бабенко,

старший викладач,

Національний університет «Одеська юридична академія»,

м. Одеса, Україна

СЕРЕДНІЙ КЛАС ЯК РУШІЙНА СИЛА ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Відомо, що у більшості країн з розвинутою економікою чисельність середнього класу дорівнює близько 60 % населення. Середній клас виступає в них як основний платник податків та формує державний та місцеві бюджети, визначає споживчу поведінку населення і параметри внутрішнього ринку, через накопичення та участь у різноманітних системах страхування забезпечує інвестиційний потенціал, завдяки домінуванню в громадських і політичних організаціях визначає поведінку електорату та моральні стандарти суспільства, через участь і у виборчому процесі виконує функції носія демократії та політичних свобод [1, с. 13]. Середньому класу належить основна питома вага доходів країни. Отже, традиційно середній клас вважався важливою опорою соціальної стабільності і порядку в державі, носієм моральних стандартів, соціальною основою громадського суспільства, без якого неможлива правова держава.

Перехід до постіндустріальної економіки висвітлює ще одну важливу роль середнього класу як рушійної сили інноваційного процесу. Фактично середній клас уособлює персоніфікований інтелектуальний капітал нації – кваліфікованих фахівців, що займаються розумовою діяльністю й виробляють найрізноманітніші послуги.

Сутність інноваційного внеску середнього класу в розвиток суспільства полягає у становленні особистості, орієнтованої на індивідуальну самостійність, на вільну самовизначеність у соціальному просторі, на відповідальність за власну долю [2, с. 26]. Дослідження показали, що найістотніше на представників середнього класу задля застосування новацій у професійній діяльності впливають такі фактори: інтерес до нового (58 %), можливість економії часу (45 %), прагнення до професійного та інтелектуального зростання (43 %) [3, с. 63]. Це характеризує середній клас як генератора інноваційного розвитку країни.

На жаль, середній клас в Україні перебуває в стадії формування. Традиційні фактори, що беруться за основу для оцінки середнього класу, включають матеріальний та майновий стан, професійний статус, рівень освіти, активну громадянську позицію.

Важливою особливістю формування середнього класу в Україні є те, що його соціальною основою, на відміну від західноєвропейських країн, є не власники, а фахівці – наймані працівники, попит на яких зростає в умовах інноваційної моделі економічного розвитку. Це, передусім, кваліфіковані працівники, так звані «білі» та «сині» «комірці». Причини цього обумовлені специфікою економічного розвитку нашої держави: власники як чисельна соціальна верства ще не сформувалися, тоді як домінування найманих працівників відбувалося внаслідок тривалого функціонування моделі експертно-орієнтованої економіки, що здатна бути конкурентоспроможною на зовнішніх ринках переважно за рахунок дешевої робочої сили.

На думку фахівців, феномен «середнього класу» в Україні позбавлений базових матеріальних ознак: внаслідок складної економічної ситуації людей з гідним рівнем достатку, що вважаються в усіх розвинених країнах рушієм політичного й економічного життя, у нас залишилося лише 10–12 %. Проблема становлення середнього класу в Україні полягає в тому, що сюди не потрапляють масові прошарки інтелігенції – працівники науки, культури освіти, медицини, котрі на Заході становлять його значну частину. Причини такої ситуації криються в неефективній системі бюджетного фінансування соціальної сфери. Розмір оплати праці жодним чином не відповідає освітньо-кваліфікаційному рівню, складності та соціальній значущості виконуваної роботи. Найбільше ця неадекватність виявляється у сферах освіти та охорони здоров'я, які мають ключове значення для розвитку людського капіталу. Працівники цих галузей за кордоном належать до середнього класу. В Україні внаслідок того, що переважна більшість з них працює в бюджетних закладах, їхня заробітна плата дуже низька: в освітян вона на чверть, а в медиків – на третину нижча від середньої в економіці [4, с. 5]. Зрозуміло, що такий рівень оплати праці не стимулює до творчого ставлення, впровадження інновацій, а навпаки, примушує людей до виживання, підштовхує до переходу у неформальний сектор економіки. Характерним є той факт, що зростання в неформальному секторі не припинялося навіть за часів економічного зростання. Нині до цього сектора залучено 22,3 % зайнятого населення [4].

Політика сприяння створенню середнього класу в Україні має спиратися на підтримку працюючого населення, забезпечення зростання зарплатні, захист інтелектуальної власності та зміцнення на цих засадах становища висококваліфікованої робочої сили. Натомість в Україні відбувається зниження рівня соціальних стандартів: замість запланованого підвищення прожиткового мінімуму на працездатну особу протягом 2014 р. до 1256 грн., цей показник був зафіксований на рівні 1176 грн.; замість запланованого підвищення розміру мінімальної заробітної плати до 1301 грн., її розмір зафіксовано на рівні 1218 грн. [5, с. 63].

В Україні спостерігається тенденція зниження питомої ваги заробітної плати в структурі загальних грошових доходів населення: 70,9 % в 1990 р., 47,7 % у 2000 р., 42,1 % у 2005 р., 41,7 % у 2010 р., 33,7 % у 2014 р., майже зрівнявшись з часткою соціальних допомог – 38,5 %, що суперечить економічній доцільності. Для порівняння: відповідний показник у розвинених країнах становить 69 % у Японії, 65 % у Великобританії, 64 % у Німеччині, 58 % у Франції, 52 % в Італії [6].

У 2014 р. 30,7 % населення України мали середньодушовий грошовий дохід, нижчий за прожитковий мінімум.

Починаючи з 2011 р., в Україні скорочується бюджетне фінансування освіти. Хоча законодавство передбачає бюджетні асигнування освіти в обсязі, не меншому 10 % ВВП, видатки на освіту в 2012 р. становили 5,3 % ВВП, 2013–2014 рр. – 6,4 % ВВП (для порівняння у 2010 р. – 7,4 % ВВП). В 2012 р. Україна посіла 54-е місце в рейтингу країн за рівнем витрат на освіту «World Development Indicators», складеному Світовим банком. Для порівняння: Ісландія витрачає 7,8 % ВВП, Швеція – 7,3 %, Фінляндія – 6,8 %, Нідерланди – 5,9 %, США – 5,4 %, Німеччина – 4,6 %, Японія – 3,8 % ВВП

за значно більшого розміру валового внутрішнього продукту. Норматив витрат на одного учня у 2014 р. в Україні встановлено у розмірі 8 тис. 807 грн. на рік, тоді як в країнах ЄС він складає близько 8 тис. євро [7].

Чітко визначений тренд на зменшення питомої ваги мають видатки бюджету на загальну середню та вищу освіту, частка яких з 2007 р. скоротилася відповідно на 0,6 % та 3,0 %.

Взагалі зникли з бюджету статті видатків на позашкільну освіту та оздоровлення, поглиблену освіту з фізики і математики, спорту у спеціалізованих школах-інтернатах. Залишилося тільки 8 млн. грн. на освіту у школах соціальної реабілітації (зі 112 млн. грн.).

За розрахунками європейських країн, співвідношення величини витрат на освіту та економічного ефекту від неї дорівнює 1:4, а продуктивність праці фахівця з вищою освітою в 10–11 разів перевищує витрати на його підготовку [8, с. 32].

Вивчаючи зв'язок між освітою та економічним зростанням у 25 великих країнах світу, американський фахівець у галузі економічної історії Істерлін обгрунтував висновок про те, що сучасне економічне зростання зумовлене переважно потенційними знаннями населення і його мотиваціями, в основі яких лежить освіта [9, с. 107].

Співробітники Нідерландського інституту економіки розраховували, що в 23 різних за рівнем економічного розвитку країнах кожні 1,038 % проросту в структурі робочої сили працівників з вищою освітою і 0,65 % приросту працівників із середньою освітою приводили до збільшення на 1 % національного доходу. За даними Т. Шульца, розвиток системи освіти в США за період 1929–1957 рр. забезпечив приріст НД на 21 % при нормі віддачі 11 %. У період 1970–1985 рр. внесок освіти в щорічне економічне зростання у ФНР становив 2 %, в Японії – 3,3 %, в Нідерландах – 5 %, Франції – 6 %, Італії – 7 %, Великобританії – 12 %, в Аргентині – 16,5 % [10, с. 121–122].

Україна традиційно пишається високим рівнем освіти громадян, доброю підготовкою кадрів, не зважаючи на те, що середній вік працівників сфери матеріального виробництва в Україні становить 55 років, отже, виробництво експлуатує трудовий потенціал, створений, здебільшого, ще за радянських часів. Частка робітників високої кваліфікації з них не перевищує 10 %, в той час як, наприклад, у Німеччині вона становить 56 %, у США – 43 % [11].

Працівники в Україні підвищують кваліфікацію в середньому раз на 13–15 років, в той час як у розвинених країнах – раз на 3–5 років. За умови збереження зазначених тенденцій у 2015 р. потреба національного ринку праці в кваліфікованих кадрах задовольнятиметься лише на 35–40 % [12].

На законодавчому рівні закріплено, що в Україні на фінансування науки має спрямовуватися не менше 1,7 % ВВП. Тим не менш, починаючи з 1991 р. рівень державних видатків на науку жодного разу не перевищував 0,4 % ВВП: у 1991 р. – 0,29 % ВВП, 1998 р. – 0,35 %, 2000 р. – 0,37 %, 2005 р. – 0,39 % ВВП, 2010 р. – 0,34 %, 2011 р. – 0,29 %, 2014 р. – 0,27 % ВВП. Доречі, в 2014 р. рівень фінансування був найнижчим за всю історію незалежності України. Негативна тенденція простежується і в позабюджетному (приватному) фінансуванні науки: у 1991 р. – 2,15 ВВП, в 1998 р. – 0,86 %, 2000 р. – 0,34 %, 2005 р. – 0,78 %, 2010 р. – 0,48 %, 2011 р. – 0,44 % [13].

Фінансування НАН України на 2015 р. скоротилось на 119,7 млн. грн., що становить 5 % порівняно з минулим роком. Втім, для традиційно низьких витрат на академічну науку навіть 5 % скорочення стане дуже відчутним.

У світовому рейтингу держав за рівнем витрат на НДДКР за 2012 р. Україна зайняла 36-е місце (всього в рейтинг було включено 91 країна) з рівнем видатків 0,86 % ВВП (враховані як державні, так і приватні видатки). Передові позиції у даному рейтингу займають: Ізраїль (4,4 % ВВП), Фінляндія (3,88 % ВВП), Південна Корея (3,74 % ВВП), Швеція (3,4 % ВВП), Японія (3,36 % ВВП), Данія (3,06 % ВВП), Швейцарія (2,99 % ВВП), США (2,9 % ВВП), Німеччина (2,82 % ВВП). Росія посідає 32-е місце із рівнем видатків 1,16 % ВВП [13].

Наведені дані свідчать про те, що наука в нашій державі, на жаль, не посідає належного їй, пріоритетного місця, лише на папері розглядається як стратегічна складова соціально-економічного розвитку держави. Як наслідок, за роки незалежності в Україні в 3,5 рази зменшилась кількість дослідників в галузі технічних наук; в 14,3 рази знизилось освоєння нових видів техніки; в 5 разів впала частка інноваційно-активних підприємств (з 56 % до 11,2 %); приріст ВВП за рахунок впровадження нових технологій складає 0,7 %, тоді як в розвинутих країнах цей показник досягає 60–90 %; в 3,3 рази зменшилась кількість працівників в інноваційній сфері. У світовому рейтингу конкурентоздатності Україна посідає 89-е місце (загальна кількість держав – 142), а в інноваційному рейтингу – 74-е місце. За якістю нормативно-правового забезпечення та по відношенню політиків до проблем науки та інноваційного розвитку наша держава зайняла 101-ше місце [14].

Бюджетне фінансування охорони здоров'я в Україні на 2015 р. передбачене в обсязі 51,2 млрд. грн., що на 4,4 млрд. грн., або на 8 % менше планового показника минулого року.

Державні кошти, надані МОЗ України на 2015 р., на 2752,8 млн. грн. (73,6%) менше показника 2014 р.

За даними Прес-служби МОЗ, на надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги на 2015 р. передбачено 68 % від потреби, в тому числі, на функціонування 18 клінік вищих навчальних закладів та наукових установ МОЗ із потужністю 2,9 тис. ліжок для надання високоспеціалізованої допомоги населення із запровадженням у практику лікування нових наукових розробок спрямують 489,6 млн. грн. при потребі 1816,6 млн. грн. [15].

Видатки на охорону здоров'я мають становити від 5 % (мінімальний рівень, рекомендований ВООЗ) до 10 % ВВП (рівень розвинених країн). За даними звіту ВООЗ за 2010 р., найбільший рівень видатків на охорону здоров'я на душу населення спостерігався в Північній Америці та Західній Європі. Зокрема державні і приватні витрати на охорону здоров'я становили в США 15,7 % ВВП, Франції – 11 %, Швейцарії – 10,8 %, Німеччині – 10,4 %, Канади – 10,1 %, Португалії – 10 %, Швеції – 9,1 %, Великобританії – 8,4 %, Японії – 8 % ВВП. В Україні даний показник знаходився на рівні 6,9 % ВВП. При цьому частка державних витрат в структурі фінансування охорони здоров'я в Україні є значно нижчою порівняно з іншими країнами. Співвідношення державних та приватних видатків серед усіх видатків на охорону здоров'я в Україні становить 48,9 % та 51,1 %, тоді як в Великобританії та Швеції – 81,7 % та 18,3 %, в Японії 81,3 % та 18,7 %, Франції – 79 % та 21 %, в Німеччині – 76,9 % та 23,1 % [5].

ВООЗ доводить існування залежності між обсягом загальних видатків на охорону здоров'я та очікуваною тривалістю життя. Із збільшенням фінансування охорони здоров'я очікувана тривалість життя зростає, і навпаки, в країнах, де видатки на охорону здоров'я становили менше 100 дол. США на душу населення (понад однієї четвертої частини світу) в трьох з чотирьох цих держав очікувана тривалість життя становила 60 років чи менше. На фоні загрозливої демографічної ситуації в Україні та низьких показників здоров'я населення такі дані потребують особливої уваги і негайних заходів з боку держави.

Середній клас в країнах Заходу поповнюється за рахунок підприємців, передусім, представників малого бізнесу. Натомість в Україні розвитку підприємства перешкоджають чимало чинників, найважливішим з яких залишається податковий тиск. Зауважимо, що сучасна українська податкова система, незважаючи на певні позитивні зрушення після ухвалення Податкового кодексу залишається однією з найскладніших і найменш ефективних не тільки серед країн європейського регіону, а й у глобальному порівнянні, що регулярно підтверджують міжнародні звіти та рейтинги, дослідження вітчизняних економістів, а також оцінки інвесторів, які працюють в Україні. У рейтингу податкових систем Paying Taxes 2010, підготовленому Світовим банком спільно з «Price Waterhouse Coopers», Україна посіла 181 місце серед 183 досліджуваних країн. За даними дослідження, середньостатистичне підприємство протягом року сплачує 147 податків та платежів, що є найгіршим показником у світі (183 місце). Для порівняння: в Росії кількість платежів становить 11, Польщі – 40, Чехії – 12, Білорусії – 107, Грузії – 18, США – 10, Франції – 7, Китаї – 7. Більшість податків і внесків (96) в пов'язана з оподаткуванням праці [16, с. 4]. (Звідси стає зрозумілим, чому підприємці переходять в «тінь»). На виконання обов'язкових податкових процедур, таких як ведення податкового обліку, підготовка й подання звітності, сплата податків та інших платежів, вітчизняні підприємці щорічно витрачають 736 робочих годин (175 місце). Для порівняння: у Росії витрати на аналогічні заходи становлять 320 годин, Польщі – 395, Чехії – 613, Грузії – 387, США – 187, Франції – 132, Китаї – 504, Білорусії – 900 [16, с. 4].

Фактично існуючі умови підштовхують підприємців не до розробки і впровадження інновацій, а до пошуків ефективних тіньових схем. І знову втрачається ще одна складова формування середнього класу.

Однією з атрибутивних ознак середнього класу є високий рівень громадянської активності, яка виявляється у різноманітних формах – від участі у виборах представницьких органів влади та органів місцевого самоврядування до самодіяльного об'єднання з метою досягнення тих чи інших суспільно значимих цілей або захисту порушених прав і свобод людини і громадянина. Саме в якості суб'єкта громадянської активності середній клас розглядається як соціальна основа громадянського суспільства. За оцінками соціологічних досліджень, громадянська свідомість в Україні дещо зросла: громадянську активність як таку, що обов'язково має бути притаманна представнику середнього класу, у 2013 р. відзначили 64,1 % опитаних проти 56,8 % у 2008 р., прихильність до демократичних

цінностей – 57,2 % проти 49,6 % відповідно. Втім, за досить високої оцінки важливості громадянської активності, власну участь в громадянській діяльності засвідчили лише 11,6 % респондентів. Примітною особливістю є те, що в середовищі громадян, які «не мають потреби» у громадській діяльності (44,8 %) , відсутнє розуміння суспільно-корисної та значимої суті такої діяльності, усвідомлення того, що захистити власні інтереси і права, життя, здоров'я і добробут можна лише в суспільстві, де ці інтереси і права захищені загалом [17, с. 37].

Низька громадянська активність українського середнього класу виявляється і в членстві громадян у різних об'єднаннях: якщо в Україні на 10 тис. населення існує 11 зареєстрованих організацій, то, наприклад, в Естонії – 201 організація, а в Хорватії – 85 [18, с. 87].

Отже, в Україні населення, яке б мало усі класичні ознаки середнього класу, характерні для західного суспільства, небагато – не більше 17 %. Водночас, як видно з вищевикладеного, наразі відсутності і умови формування середнього класу. Фактично процес становлення середнього класу в Україні як носія інновацій перебуває під загрозою і потребує дієвих заходів комплексного характеру з боку держави, зокрема: переорієнтації політики на підвищення соціального захисту працюючих та мотивації до якісної, творчої праці; формування конкурентоспроможної наймані робочої сили; сприяння розвитку та самореалізації власного інтелектуального професійного потенціалу; сприяння формуванню прошарку власників та забезпечення балансу економічних інтересів держави та власників майнового та інтелектуального капіталів. Запровадження трьох або чотирьохкратного зростання грошового доходу в середньому на особу за рахунок перегляду соціальних стандартів, вибору оптимальних напрямів бюджетного забезпечення соціальної сфери відповідно до визначених суспільством пріоритетів, збалансованості та децентралізації бюджетної системи, суворого контролю за цільовим використанням державних коштів, залучення позабюджетних джерел фінансування відкрило би шлях до зміни ціннісних орієнтирів економічно активного населення на пріоритети високопродуктивної праці, самореалізації, підвищення кваліфікації, відповідальності за кінцеві результати, розвитку корпоративної етики. Щоб більшість населення України змогла ідентифікувати себе із середнім класом, необхідна кардинальна зміна податкової системи, створення умов для формування інституту власності та підприємництва шляхом проведення адміністративно-територіальної реформи та реформи місцевого самоврядування.

Особливу увагу слід звернути на вітчизняну науку, яка в усьому світі є локомотивом соціально-економічного розвитку. Фінансування НДДКР слід підвищити до передбачено національним законодавством рівня, а в подальшому – до європейського (3 % ВВП). Видатки бюджету на наукову та науково-технічну діяльність повинні стати захищеними статтями бюджету. Також щорічно у Законі «Про державний бюджет» слід передбачати окремою бюджетною програмою витрати на фінансову підтримку перспективних інноваційних проектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Саввов А. І. Економічні засади та державні механізми сприяння становленню середнього класу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук : 08.02.03 / А. І. Саввов. – К., 2005. – 18с.
2. Антошкіна Л. Середній клас: соціальний статус та економічні чинники його становлення і розвитку в Україні / Л. Антошкіна // Україна : аспекти праці. – 2005. – № 6. – С. 24–27.
3. Близько В., Яценко Л. Інтелектуальний потенціал середнього класу в контексті європейської інтеграції України / В. Близнюк, Л. Яценко // Україна – НАТО. – 2009. – №3. – С. 58–67
4. Ткаченко Л. Середній клас та ринок праці / Л. Ткаченко // Праця і зарплата. – 2009. – № 8. – С. 4–5.
5. Огінська А. Ю. Роль видатків бюджету на соціальний захист у реалізації соціальної політики держави / А. Ю. Огінська // Наука і економіка. – 2014. – № 2. – С. 58–73.
6. Ситуація на ринку праці та діяльність Державної служби зайнятості за 9 місяців 2014р. [Електронний ресурс] / Стат. – аналіз збірник. – Режим доступу : http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list/category?cat_id=30543
7. Рейтинг стран мира по уровню расходов на образование [Електронний ресурс] / Expenditure on Education. – Режим доступу : <http://gtmarket.ru/ratings/expenditure-on-education/info>
8. Вахович І. С. Фінансове забезпечення вищої освіти: методологія та механізми реалізації в умовах формування соціально-орієнтованої ринкової економіки : [монографія] / І. С. Вахович. – Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2010. – 288с.
9. Длугопольський О. В. Суспільний вектор економіки і публічні фінанси в епоху глобальних трансформацій : [монографія] / О. В. Длугопольський. – Тернопіль : Економічна Думка, ТНЕУ, 2011. – 632 с.
10. Грішнова О. А. Людський капітал : формування в системі освіти і професійної підготовки : [монографія] / О. А. Грішнова. – К. : Товариство «Знання», КОО, 2001. – 254с.
11. Економічна активність населення України в 2013 р. : стат. збірник. – К. : Державна служба статистики України, 2014. – 197 с.

12. Рожко В. І. Безробіття в Україні як показник соціального розвитку країни / В. І. Рожко // Вісник НТУ «ХПУ». Серія : Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х. : НТУ «ХПУ». – 2013. – № 20 (993). – С. 70–76.
13. Рейтинг стран мира по уровню расходов на НИОКР [Електронний ресурс] / Research and Development Expenditure. – Режим доступу : <http://gtmarket.ru/ratings/research-and-development-expenditure/info>
14. Мазур А. О. Наука Украины : цифры, факты и проблемы [Електронний ресурс] / А. О. Мазур. – Режим доступу : http://www.kharkov.ua/upload/life/-/nauka_ukrainy.pdf
15. Прес-центр Колегії МОЗ в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/ua/portal/pre_20141017_g.html
16. Пріоритети реформування податкової політики України як перейти від фіскалізму до стимулювання ділової активності? / за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСВ. – 2010. – С. 4.
17. Шангіна Л. Громадянська активність українського середнього класу / Л. Шангіна // Національна безпека і оборона. – 2008. – № 7 (101). – С. 30–45.
18. Дмитрук Д. А. Формування середнього класу в сучасній Україні: особливості самоідентифікації та ціннісних орієнтацій / Д. А. Дмитрук // Вісник Харківського Національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2011. – № 948. – С. 81–89.

Я.В. Белінська,

доктор економічних наук, професор

С.В. Кандиба,

викладач,

Національний університет Державної податкової служби України,

м. Київ, Україна

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ІНВАЛІДІВ

За даними Міжнародної організації праці в усьому світі ті чи інші можливості обмежені приблизно у 650 млн. людей, або у кожної десятої людини [1]. Із них приблизно 470 млн. осіб перебуває у працездатному віці. Однак ця соціальна група суспільства, на відміну від інших людей, найчастіше характеризується високим рівнем бідності та безробіття. Виключення їх з ринку праці вартує світовій економіці 1,37–1,94 трлн. дол. США щорічних втрат світового ВВП). Таким чином, забезпечення інвалідів і людей із обмеженими можливостями можливістю працювати має велике як соціальне, так і економічне значення.

Для вирішення цієї проблеми Міжнародна організація праці поставила такі основні цілі:

- інваліди повинні мати можливість брати активну участь у економічному житті суспільства;
- інваліди не повинні бути відірваними від суспільства через обмеженість своїх можливостей;
- інвалідам повинні бути створені умови для працевлаштування на відкритому ринку праці [2].

Діяльність щодо забезпечення прав інвалідів на працю у міжнародному масштабі активізувалася завдяки прийнятій Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй у грудні 2006 р. Конвенції про права інвалідів. Реалізація цієї Конвенції полягатиме у забезпеченні особам з інвалідністю права на рівний захист закону та користування ним без будь-якої дискримінації. Україна підписала вищезазначену Конвенцію про права інвалідів та Факультативний протокол до неї у вересні 2008 року, що наближає Україну до міжнародних стандартів у сфері дотримання прав інвалідів [3].

В Конституції України право інвалідів на працю не задекларовано, а надається їм поряд з усіма громадянами України, підкреслюючи тим самим їх рівноправність [4]. Це право гарантовано Кодексом законів про працю України [5], Законами України «Про зайнятість населення» [6], «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [7], «Про реабілітацію інвалідів в Україні» [8] та іншими законами, які не тільки декларують право на працю осіб з інвалідністю, але й передбачають механізм його реалізації, визначають комплекс заходів, спрямованих на вирішення проблем трудової зайнятості інвалідів.